Dosarul nr.2r-389/23 (2-22143049-03-2r-19072023)
Prima instanţă: Judecătoria Chişinău sediul Centru,
Judecător Eugenia Culincă

CURTEA DE APEL BĂLŢI
D E C I Z I E
În numele Legii

28 noiembrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ, compus din preşedintele completului, judecător Stela Procopciuc, judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de Mihail Gheorghiev împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul centru din 23 mai 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Gheorghiev, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, către Preşedintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiţie, Curtea de Apel Chişinău, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chişinău, Judecătoria Cahul privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracţiune, şi cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Poziţia instanţei:

1. La 18 mai 2023 reclamantul Mihail Gheorghiev s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Preşedintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiţie, Curtea de Apel Chişinău, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chişinău, Judecătoria Cahul, solicitând încasarea în mod solidar a sumei de 22 000 000 Euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracţiune şi suma de 120 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistenţa juridică.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 16 ianuarie 2023 nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, s-a acordat reclamantului termen de 7 zile pentru lichidarea neajunsurilor.
3. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023 s-a refuzat în primirea acţiunii în temeiul art. 169 alin.1) lit.a) CPC, reţinându-se că acţiunea lui Mihail Gheorghiev nu se judecă în procedura civilă în instanţa judecătorească.

Solicitarea recurentului:

4. La 26 mai 2023 Mihail Gheorghiev, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023, solicitând casarea încheierii, cu restituirea cauzei la rejudecare într-o altă instanţă de judecată imparţială şi independentă.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu soluţia instanţei de judecată, deoarece instanţa emitentă mai întâi de toate urma să stabilească dacă este în drept să examineze prezentul litigiul al cărui obiect reprezintă repararea prejudiciul material şi moral cauzat prin infracţiune, reieşind din faptul că Judecătoria Chişinău are calitate de pârât în procesul civil dedus speţei.

6. Recurentul a menţionat şi faptul că instanţa refuzând în primirea acţiunii pe motivul că instanţa judecătorească nu urmează să judece acţiunea în procedură civilă, a omis să indice cine este în drept să examineze o acţiune civilă în care obiectul acţiunii este repararea prejudiciului material şi moral, cauzat prin infracţiunea şi compensarea cheltuielilor pentru asistenţa juridică.
7. Invocând prevederile art. 8 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, art. 14 al Pactului internaţional cu privire la drepturile civil şi politice, art. 1; 6; 13; 41 din Convenţia CEDO, alin. 1 alin. 3; art. 4, 7, 8, 20 din Constituţia RM, art. 19 şi 2006 Cod Civil, a solicitat casarea integrală a încheierii judecătoriei Chişinău, sediul Central ca nefondată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanţa de fond

Acte de procedură:

8. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 11 octombrie 2023 s-a dispus strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chişinău la Curtea de Apel Bălţi pentru judecare în ordine de recurs.

Aprecierea instanţei de recurs:

9. Verificând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu încheierea contestată şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră pasibilă de admitere cererea de recurs din considerentele ce succed.
10. În conformitate cu art.424 alin.1 Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
11. În speţă, se contestă încheierea privind refuzul de a primi cererea de chemare în judecată în temeiul dispoziţiilor art.169 alin.2 Cod de procedură civilă, potrivit căruia încheierea judecătorească poate fi atacată cu recurs.
12. Articolul 425 Cod procedură civilă prevede că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
13. Instanţa de recurs reţine că încheierea contestată a fost emisă la 23 mai 2023, iar recursul a fost declarat la 26 mai 2023, prin urmare recursul este declarat în termenul legal, prevăzut de art.425 Cod procedură civilă.
14. În conformitate cu art.426 alin.3 Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
15. Potrivit art.427 lit.b) Cod procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.
16. Actele cauzei certifică faptul că la 18 mai 2023 reclamantul Mihail Gheorghiev s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Preşedintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiţie, Curtea de Apel Chişinău, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chişinău, Judecătoria Cahul, solicitând încasarea în mod solidar a sumei de 22 000 000 Euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracţiune şi suma de 120 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistenţa juridică.
17. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023 s-a refuzat în primirea acţiunii formulate de Mihail Gheorghiev în temeiul art. 169 alin.1) lit.a) CPC,

pe motiv că cererea nu urmează a fi judecată în instanţa judecătorească în procedură civilă(f.d. 44-46).

18. În termen legal, Mihail Gheorghiev a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023, solicitând casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei la rejudecare într-o altă instanţă de judecată imparţială şi independentă (f.d.50-52).
19. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 11 octombrie 2023 s-a dispus strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chişinău la Curtea de Apel Bălţi pentru judecare în ordine de recurs (f.d.67-70).
20. Colegiul civil notează că intentarea acţiunii civile - este o etapă de sine stătătoare a procesului civil, ce reprezintă prima şi o foarte importantă verigă din sistemul de acţiuni procesuale, care se înlocuiesc succesiv una pe alta şi asigură desfăşurarea procesului. Pentru a declanşa un proces civil în vederea apărării drepturilor civile încălcate sau contestate este necesar ca persoanele interesate să sesizeze instanţa de judecată competentă, acest fapt prezumând că activitatea instanţelor judecătoreşti se caracterizează prin faptul că ele nu pot începe activitatea lor decât pe baza unor cereri, înaintate de cei interesaţi în vederea apărării drepturilor încălcate sau contestate, aşa după cum prevede art. 7 alin.(1) Cod de procedură civilă , conform căruia instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţi ori a unui interes legitim.
21. În conformitate cu prevederile art.166 alin.1 Cod de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată. Cererea de chemare în judecată este actul procedural scris, întocmit în conformitate cu legislaţia procesual civilă, prin care reclamantul învesteşte instanţa de judecată cu o pretenţie civilă. Adică, cererea de chemare în judecată constituie primul dintr-o serie întreagă de acte şi forme procesuale prin intermediul căreia acţiunea civilă este pusă în mişcare şi susţinută până la completa ei epuizare.
22. Reiterând norma citată mai sus, prin prisma situaţiei din speţă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră că judecătorul Judecătoriei Chişinău în mod pripit a ajuns la concluzia refuzului în primirea acţiunii lui Mihail Gheorghiev şi nu a analizat, anterior emiterii actului judiciar, chestiunea strămutării cauzei spre examinare la o altă instanţă egală în grad.
23. Astfel, colegiul reţine faptul că încheierea contestată a fost emisă de judecătoria Chişinău, sediul central, iar conform cererii de chemare în judecată, judecătoria Chişinău are calitatea procesuală de pârât, fiind invocat ca temei al acţiunii de restituire a prejudiciului încălcarea a drepturilor sale admise de judecătoria Chişinău la examinarea unor cauze penale.
24. Prin urmare, la soluţionarea chestiunii privind primirea în procedură a cererii de chemare în judecată către judecătoria Chişinău, dat fiind faptul că instanţa dată are calitatea procesuală de pârât în prezenta cauză, judecătorul acestei instanţe urma să verifice faptul dacă examinarea cauzei de către judecătorii acestei instanţe nu ar pune la îndoială obiectivitatea şi nepărtinirea lor.

25. Din perspectiva art. 6 CEDO, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică, că imparţialitatea unui tribunal trebuie determinată potrivit unui demers subiectiv şi a unuia obiectiv, analizate în raport cu fiecare magistrat din complet (cauza Klein şi alţii vs Olanda).
26. Conform criteriului subiectiv, imparţialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că cel care invocă încălcarea art.6 din Convenţie trebuie să facă dovada că judecătorul a fost influenţat în mod personal, că a avut interes să soluţioneze cauza într-un anumit mod.
27. Criteriul obiectiv presupune analiza existenţei unor fapte determinate şi verificabile care pot ridica îndoieli cu privire la imparţialitatea judecătorului, independent de comportamentul său personal. Se are în vedere deci competenţa sa funcţională. Scopul acestei analize este acela de a se stabili dacă judecătorul a oferit garanţii suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauza respectivă.
28. Din considerentele menţionate şi ţinând cont de faptul, că argumentele expuse în recurs sunt întemeiate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite recursul şi a casa încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023.
29. Necesar de menţionat că aceleaşi consideraţiuni au stat la baza emiterii de către Curtea Supremă de Justiţie a încheierii din 11 octombrie 2023 prin care s-a strămutat prezentul recursul spre examinare la Curtea de Apel Bălţi, odată ce Curtea de Apel Chişinău figurează în calitate de pârât.
30. În asemenea circumstanţe, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi conchide că instanţa de prim nivel urma să soluţioneze chestiunea privind necesitatea strămutării cauzei în temeiul dispoziţiilor art.43 alin.2 lit.f) Cod de procedură civilă, care stipulează că instanţa strămută cauza la o altă instanţă dacă: există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi ştirbită de circumstanţele cauzei sau de calitatea participanţilor la proces.
31. Potrivit art.43 alin.4 Cod de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) şi g) se efectuează de către instanţa ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.
32. Deci, în situaţia când pârât la caz figurează judecătoria Chişinău, judecătorul acestei instanţe urma să decidă, anterior emiterii actului judiciar, asupra chestiunii strămutării examinării cauzei la o altă instanţă, astfel încât să fie evitat orice dubiu privind imparţialitatea instanţei la examinarea acestei cauze.
33. Prin urmare, odată ce în speţă este vizat actul emis de Judecătoria Chişinău şi însăşi Judecătoria Chişinău este sesizată cu examinarea cauzei civile formulate de Mihail Gheorghiev, la rândul său Judecătoria Chişinău are calitatea de pârât în cauză, se impune necesitatea casării actului contestat, odată ce instanţa de fond urma, mai întâi de toate, să clarifice chestiunea cu privire la competenţa sa de a examina prezentul litigiu, eventual asupra strămutării lui la o altă instanţă.
34. Distinct de cele enunţate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel va admite recursul declarat de Mihail Gheorghiev, cu casarea integrală a încheierii judecătoriei Chişinău sediul Centru din 23 mai 2023, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată în aceiaşi instanţă, în acelaşi complet de judecată.

35. Conform art.428 alin.1 Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii.
36. În conformitate cu dispoziţiile art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

decide:

Admite recursul declarat de Mihail Gheorghiev;

Casează integral încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Gheorghiev, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, către Președintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chișinău, Judecătoria Cahul privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, și cheltuielilor de judecată, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului,
judecător Stela Procopciuc

Judecători Natalia Chircu Dumitru Corolevschi